

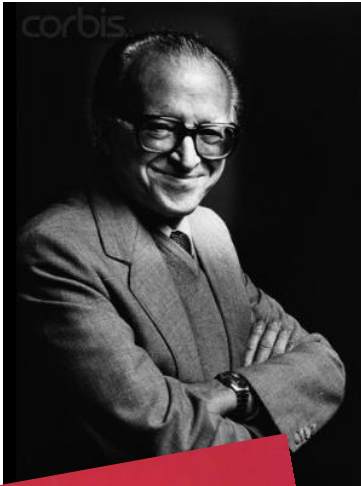
Club de lectura

Pere Calders

Aquí descansa Nevares

Desembre del 2012

Coordinadora: Ester Sirvent

L'autor

Pere Calders va néixer el 1912 a Barcelona, però va viure a Polinyà del Vallès els primers vuit anys de la seva vida. Pels volts de 1920 la seva família es va instal·lar a Barcelona i Calders va entrar l'Escola Superior de Belles Arts, després de fer els estudis primaris. Posteriorment va treballar com a dibuixant d'un publicitari, i com a periodista. A l'*Avui* va publicar el seu primer conte, encara que ell considerava el dibuix i la il·lustració el seu ofici principal.

L'any 1936 va publicar els seus dos primers llibres: el recull de contes *El primer arlequí* i la novel·la curta *La glòria del doctor Larén*, on ja s'insinuaven els trets característics de la seva obra posterior, com l'absurd, l'imprevist o l'atzar. Amb l'esclat de la guerra civil espanyola, va adoptar un actitud compromesa col·laborant en publicacions polítiques i de suport al soldat, sense abandonar el conreu de la ficció.

El 1937 es va allistar com a voluntari a l'exèrcit de la República i va ser destinat com a cartògraf a la rereguarda de Terol, on va escriure per encàrrec les seves impressions personals a la crònica *Unitats de xoc*. Aquest dietari de guerra es va publicar el 1938 amb un pròleg de l'escriptor Carles Riba.

De retirada cap a Barcelona va ser capaç d'escriure la seva primera novel·la llarga: *Gaeli i l'home Déu*, tot i que no es va publicar fins al 1986. Amb la caiguda de la República, Calders va ser internat al camp de concentració

de Prats de Molló, fet que descriu en un article de 1974

Va aconseguir evadir-se del camp de concentració i es va exiliar a Mèxic, on de seguida va contactar amb els catalans també exiliats, com Josep Carner, de qui va rebre el primer ajut. A Mèxic, hi va estar vint-i-tres anys, va tenir tres fills amb Rosa Artís, la seva segona dona, germana de l'escriptor Avel·lí Artís Gener "Tísner". Pere Calders no es va integrar mai del tot a Mèxic perquè va mantenir viu el desig de tornar a Catalunya.

A Mèxic, va treballar per a l'editorial Uteha a més de fer altres feines per a la subsistència econòmica i va col·laborar en les revistes que els catalans de Mèxic feien possible. Alhora, no va deixar d'aprofundir en la seva faceta de contista i novel·lista, i va anar publicant tota la seva obra de ficció a Barcelona encara que al principi va tenir moltes dificultats per trobar editor.

L'any 1942 va publicar el seu primer recull de contes posterior a la guerra civil espanyola, *Memòries especials*, però no va ser plenament reconegut per la major part de la crítica catalana fins el 1955 amb *Cròniques de la veritat oculta*. També són reculls de contes els dos llibres que van seguir: *Gent de l'alta vall* (1957) i *Demà a les tres de la matinada* (1959).

L'editorial mexicana on treballava va comprar la barcelonina Montaner i Simon, i aquest

fet li va facilitar el retorn a Catalunya l'any 1962. De nou a Catalunya va practicar el periodisme. De seguida va publicar les novel·les *L'ombra de l'atzavara* (1964), *Ronda naval sota la boira* (1966) —per a alguns crítics la seva millor obra—, i la narració curta *Aquí descansa Nevares* (1967).

Per llegir contes inèdits els lectors van haver d'esperar fins al 1978, amb *Invasió subtil i altres contes* i, posteriorment, *Tot s'aprofita* (1983), *De teves a meves* (1984) o *El barret fort* (1987)

Pere Calders va col·laborar en llibres col·lectius i va continuar escrivint articles. Equiparava la literatura i el periodisme, vàlids tots dos per explicar la realitat però confessa amb recança la repressió amb què va haver d'exercir com a periodista.

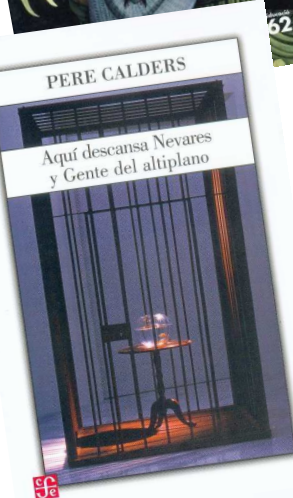
L'any 1984 es va iniciar la publicació de les seves *Obres Completes*, i el 1986 va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Va morir a Barcelona la nit del 21 de juliol de 1994. El seu llegat literari, amb nombrós material narratiu inèdit, està dipositat a la Universitat Autònoma de Barcelona, que el va donant a conèixer gradualment. L'any 2012 se celebren nombrosos actes en commemoració del centenari del seu naixement.

Aquí descansa Nevares
Pere Calders

PERE CALDERS

Aquí descansa Nevares
y Gente del altiplano

Aquí descansa Nevares
(dimarts 18/12/12)

Què n'han dit?

La visión "contrastiva" del mundo americano [...], sostenida por una descripción focalizada desde el punto de vista europeo, se amplifica y se potencia en la producción de tema mexicano de Pere Calders [...], especialmente en la narrativa corta: la brillante incursión en la, según el autor, "rara, petita i desesperada història de l'indi" que constituyen las narraciones de Gent de l'alta vall y Aquí descansa Nevares. Calders ha manifestado a este propósito que es en el escenario americano donde la ambigüedad y la irresolución que caracterizan el comportamiento humano universal se dan en su dimensión más elevada; pero es, además, el espacio que mejor permite la fabulación sobre diferentes formas de regulación de la existencia individual o social, ni que sea para constatar nuevos fracasos o absurdos en cualquiera de ellas.

Maria Campillo, "La literatura catalana en el exilio", *Ínsula*, núm. 627 (març 1999)

Estimo els meus personatges mexicans, els tracto amb una íntima tendresa. Si no es nota, si sembla una altra cosa, és culpa meva, un mal domini de l'art d'escriure. He intentat contar la seva peculiar manera de defensar-se de la gent que sempre troba el sistema de disfressar la necessitat de salvar-se o de prosperar amb especulacions més o menys subtils, poc o molt conscients.

Pere Calders. Pròleg a *L'ombra de l'atzavara* (Barcelona, Edicions 62, 1995)

Sabíeu que...

- Enguany se celebra el centenari del naixement de Pere Calders
- No va ser fins que, el 1978, Dagoll Dagom va adaptar *Antaviana* al teatre que Calders no va assolir fer-se un lloc al panorama de les lletres catalanes.
- En commemoració del centenari del naixement de Calders Judit Nedermann ha cantat Calders en l'adaptació musical que han fet dels seus contes diversos músics dels Països Catalans en un espectacle titulat *Cançons de la veritat oculta* (editat en CD).
- També l'escena teatral ha celebrat el centenari de Calders amb l'adaptació dramàtica d'*Invasió subtil* (actualment de gira per Catalunya)

Fonts:

<http://lletra.uoc.edu/ca/autor/pere-calders>

http://www.escriptors.cat/autors/caldersp/pagina.php?id_sec=1617

Sobre *Aquí descansa Nevares*

Publicada el 1967, aquesta novel·la curta és una peça representativa del que va ser el que Calders va anomenar "narrativa de temàtica mexicana". En aquesta narració Calders fa, des de la distància, un retrat de l'indi en estat pur. En aquesta obra trobem un Calders "més realista" que en altres obres del seu corpus que fa entrar dues cultures (l'europea i la mexicana) en un diàleg de sords que conclou amb una aposta ¿resignada? pel relativisme cultural.

Ens podeu seguir al blog:

<http://www.bibgirona.cat/blogs/club-de-lectura>

Biblioteca Comtat de Cerdanya

Claustre, 12

17520 Puigcerdà

Tel. 972880304

biblioteca@puigcerda.cat

www.bibgirona.net/puigcerda/